

Női birkózók

SZILÁGYI GÉZA

A cirkusz porondján és a varieté deszkáján is egyre több teret hódít a feminizmus. Oly „számok”, melyekben évtizedeken keresztül csak férfiak voltak szereplőül elképzelhetők, az utolsó esztendőik során a nők előtt is megnyíltak. Ekvilibristák,⁷ zsonglőrök, légtornászok már a nők közül is ki szoktak kerülni. Női erőművészek szintén akadnak már és legújabban női testek a birkózás hevíületében fonódnak össze a közönség szeme láttára.

A férfiak birkózóversenyeinek közönsége jórészt a nők köréből került ki, akik gyönyörűséggel élvezték a legbrutálisabb fizikai erő mámorító hatását. Erőt szemlélhettek a legnyersebb, de éppen azért legközvetlenebb formájában, és ez a látványosság oly szunnyadó képzeteket ébreszt a legtöbb női lélekben, melyeket a középkori teológusa „morosa delectatio”-nak⁸ nevezett el és az ördög incselkedéseire vezetett vissza.

Vajon a női birkózók látása a férfiközönségben miféle gondolatot támaszt? A birkózó nők impreszáriói mellett szoktak kardoskodni, hogy az érdeklődésnek csak a sport iránti szeretetből szabad táplálkoznia. Akik a porondon egymásba gabalyodva azon kínlódnak, hogy földhöz teremtsék egymást, birkózók csupán, akiknek viaskodása elfelejteti a nézőkkel, hogy férfiakat vagy nőket lát-e maga előtt. És hogy a nézőtérén lévő Ádám ne gondoljon arra, hogy a porondon Évák tagjai fonódnak együvé, egy bécsi impreszárió leszámolt az első női birkózók úszónadrágocskától födött trikójával és oly reformruhával pótolta, mely csakis a karokat hagyja fedetlenül.

Varieté-impreszáriótól mód nélkül szép dolog, ha az erkölcsösség védelmére gondol. De kétségtelen, hogy férfiember nem azért nézi végig a női birkózókat, hogy ismétlő oktatást kapjon az erkölcsstanból.

Aki eleve elítéli az ilyfajta mutatványokat és a nőiességről alkotott ideáljával nem tudja összeegyeztetni, aki a férfiak birkózásának brutalitását fokozottnak és kellemetlenül parodizáltnak látja a nők birkózásában, mód-

⁷ Azaz: „kötéltáncos”, „cirkuszi egyensúlyozó művész”.

⁸ Erkölcssteológiai fogalom, mely a gondolatban elkövetett bűnök egyik fajtája. Kétféle formáját különbözteti meg az egyház: a már elkövetett bűn fölötti örömmérzetet, illetve az örömet, kielégülést szerző, bűn utáni vágyódást. Nem számít azonban bűnnek, ha a nemi vágy kielégülése erkölcsileg megfelelő keretek között, azaz a házasságban történik meg.

19. századvégi, imitált lesbikus műtermi felvétel
Semmelweis Orvostörténeti Múzeum

jában van, hogy be se tegye lábát az olyan helyekre, ahol nők színleg vagy valósággal összemérik ölelésre termett izmaik erejét. De aki félreteresi morális elveit és beáll könnyűvérű nézőnek, erős izgalmakkal távozik a produkció helyéről.

Már az egyházatyák, az ösztönélet ez éles szemű és bámulatosan tájékozott megfigyelői is nem egyszer rámutattak arra, hogy férfiembernek veszedelmes gyönyörűség, ha oly ruházatban, pózban és testi foglalatosságban vagy lelki tevékenységben látja a nőt, mely rendszerint férfiak sajátossága vagy szokása. A férfi vágyait, még hogyha eltompulva szunnyadoznak is, lármásan éberré tudja tenni az a nő, aki lényének bizonyos megnyilvánulásaiban vagy megjelenésének egyes külsőségeiben a férfit utánozza. Ennek a dolognak lélektani magyarázatát adni nagyon messzire vinne és a modern kultúrférfiú elnőiesedésének és ezzel szemben a jelenkori kultúrnő elférfiasodásának, egy nagy fiziológiai szerepcserének bonyolult problémájához juttatna. Most csak ráutalok arra, hogy férfiruhába bújtatott nők (gondoljunk csak az operettek és balettkezdő szerepeire!) mindig nagymértékben izgatják a férfi fantáziáját. És kísérik figyelemmel azt a dolgot, hogy a női divat alkotórészei közé, a női toalettbe egyre több csempésződik bele a férfi kosztümjéből. A férfi kalapja, gallérja, zubbonya, felöltője, ruhadarabjainak szabása egyre gyakrabban jelenik meg női testeken. A női ruházatkodásnak ez az elférfiasodása pedig a lélekben gyöngülő, érzékeiben elpuhuló és hatalmasabb szuggesztióra szoruló, mazochikusan leroskadt idegzetű férfiakra leküzdhetetlen ingerként hat.

A női birkózásból kisugárzó érzéki bűvölet szintén jórészt ezen alapul. Szerepel ugyan benne a női plasztika is, amelyről már az indusok szerelmi művészet-kódexe, a Kamasutram is tudja, hogy erő kifejtés közben érvényesül a legjobban. De sokkal nagyobb mértékben szerepel az a szuggesztió, mely abból támad, hogy férfiak módjára, férfiak sportkosztümében vagy annak mintájára formált köntösben, kiválóan férfias jellegű erőgyakorlatot végeznek szemrevaló teremtetések, akikről a férfinező kedvteléssel állapítja meg, hogy mégiscsak nők. A férfiasodó nő az elnőiesedett férfira ellenállhatatlan hatással van. És mivel a világon egyre nagyobbá válik a testileg elsatnyult és lelkileg effeminálódott férfiak tábora, a női birkózók lelkesen tapsoló közönsége is egyre jobban szaporodik.

(Szilágyi Géza: Lepel nélkül – Erkölcrajzok. Budapest, Singer és Wolfner, 1910.)